

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลที่พบได้ดังนี้

1. โดยสาระของกฎหมายทั้งสุขาภิบาลและเทศบาล ต่างเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีสถานภาพ บทบาท อำนาจหน้าที่และสิทธิตามกฎหมาย คล้ายคลึงและเท่าเทียมกัน ความแตกต่างจะอยู่ที่เนื้อหาของโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างความมีอิสระในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นหลักการประชาธิปไตยของการปกครองตนเอง กับความสามารถในการบริหารและประหยัดซึ่งเป็นหลักการของประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ ดังนั้น โดยเจตจำนงตั้งแต่เดิมมาเทศบาลจะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในแบบแรก และสุขาภิบาลจะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในแบบหลัง โดยมีความแตกต่างของลักษณะชุมชนที่มีความเป็นเมืองและสภาพเศรษฐกิจที่ไม่เหมือนกันเป็นตัวกำหนดว่า ถ้าเป็นชุมชนเมืองที่มีสภาพเศรษฐกิจดีจะเป็นเทศบาล แต่ถ้าเป็นชุมชนกึ่งเมืองที่มีสภาพเศรษฐกิจปานกลางจะเป็นสุขาภิบาล

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่กรรมการสุขาภิบาลส่วนใหญ่ จะเห็นด้วยว่ารูปแบบเทศบาลที่มีความเป็นอิสระและเป็นประชาธิปไตยมากกว่า และเชื่อว่าหากเป็นเทศบาลแล้ว ประชาชนจะได้รับการตอบสนองปัญหาและบริการได้ดีกว่าเป็นสุขาภิบาล นอกจากนั้นประชาชนยังจะได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น จึงสมควรที่จะยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล แต่ก็มีข้อสังเกตว่าอย่างไรก็ตามกรรมการสุขาภิบาลกว่าครึ่ง ยังเห็นว่ารูปแบบสุขาภิบาลก็ยิ่งเหมาะสมที่จะใช้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่ากรรมการสุขาภิบาลส่วนใหญ่มักไม่ทราบหรือไม่สนใจจะทราบว่า หลักเกณฑ์วิธีการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลต้องดำเนินการอย่างไร หรือบางสุขาภิบาลขอยกฐานะไปแล้วก็ได้เร่งรัดติดตาม หรือขอทราบความคืบหน้าเพื่อให้ความคิดที่จะยกฐานะ

สภาภิบาลเป็นเทศบาลปรากฏผลอย่างจริงจัง ซึ่งก็อาจอธิบายได้ว่า ส่วนหนึ่งคงเนื่องด้วยความไม่เดือดร้อนที่จะยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาล แต่ในทางตรงกันข้ามจะมีกรรมการบางส่วนที่เดือดร้อนที่จะต้องพ้นจากตำแหน่ง หากยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาล เช่น ปลัดอำเภอต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภาภิบาลโดยการแต่งตั้ง และกำนันนอกจากต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่งแล้ว ยังต้องพ้นจากตำแหน่งกำนันรวมทั้งผู้ใหญ่บ้านด้วย เมื่อครบ 1 ปี หลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาล นอกจากนั้นการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลจะทำให้คณะกรรมการสภาภิบาลเดิมทั้งหมดพ้นสภาพไปด้วย

2. ผลสรุปจากการศึกษาวิจัยกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่ประธานกรรมการสภาภิบาล และกรรมการสภาภิบาลเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลคือหลักเกณฑ์เรื่องรายได้และความเป็นเมือง (ประชากรและความหนาแน่น) ซึ่งทั้ง 2 หลักเกณฑ์นี้ หากเปรียบเทียบกับลักษณะความเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นของสภาภิบาลจากประเด็นการศึกษารายการแรก จะพบว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายสภาภิบาลเลขที่เดียว กล่าวคือ สภาภิบาลจะเป็นองค์กรปกครองตนเองในท้องถิ่น หรือชุมชนที่มีความเป็นเมืองเล็กน้อย และสภาพเศรษฐกิจปานกลาง ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ชุมชนระดับเทศบาลต่อไป (ดูแผนภูมิที่ 3 ประกอบ) จึงอาจสรุปได้ในที่นี้ว่าจนถึงปัจจุบันที่กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ที่มี การติดต่อสื่อสารอย่างกว้างขวางและไร้พรมแดน และความต้องการในการปกครองตนเองเป็นไปอย่างอิสระ จึงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปที่เราจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบที่ต่างกันออกไป และไม่เป็นองค์กรประชาธิปไตยเต็มรูป ด้วยเหตุผลว่าเพื่อเป็นการเตรียมการเพื่อเข้าสู่หน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ต่อไป

แต่อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ปรากฏและการศึกษาเชิงลึกกล่าวได้ว่า หลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแม้จะเป็นเงื่อนไขในการขอยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลก็ตามที่ แต่บางสภาภิบาลที่มีหลักเกณฑ์ครบถ้วนก็ยังมีได้มีการดำเนินการเสนอขอยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกันบางสภาภิบาลมีข้อมูลบางอย่างว่าไม่ถึงเกณฑ์ ในขณะที่ข้อเท็จจริงไม่น่าจะเป็นไป

เช่นนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาอุปสรรคแอบแฝงในการยกฐานะสภาภิบาลขึ้น เป็นเทศบาลคือการไม่มีการริเริ่มเสนอเรื่องจากสภาภิบาลนั่นเอง

3. ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็น ของคณะกรรมการ สภาภิบาล ที่มีที่มาต่างกันคือ มาโดยตำแหน่งกับมาโดยการเลือกตั้ง พบว่าใน ส่วนของความเป็นองค์การปกครองท้องถิ่น กรรมการสภาภิบาลทั้งโดยตำแหน่ง และมาจากการเลือกตั้งมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เทศบาลมีความเป็น ประชาธิปไตยและมีอิสระมากกว่าสภาภิบาล และรูปแบบสภาภิบาลฝ่ายบริหารก็มีความเหมาะสมกว่ารูปแบบคณะกรรมการ ในการเป็นองค์การของหน่วยการ ปกครองท้องถิ่น ส่งผลให้เทศบาลสามารถให้บริการและตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ดีกว่าสภาภิบาล ดังนั้น จึงมีความเห็นร่วมกันว่าสมควรที่จะ มีการยกฐานะสภาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล

แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่ม ก็ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นที่ว่า คณะกรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่งยังเห็นว่ารูปแบบ สภาภิบาล ยังมีข้อดีอยู่บ้างในส่วนของ การลดความขัดแย้ง การสะท้อนปัญหาของ ท้องถิ่น และยังเห็นต่อไปว่าการที่จะยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลจะมีปัญหา อุปสรรคในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และความสามารถในการบริหารงาน ของผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นกรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่งจึงเห็นว่า ชุมชนของตนยังเหมาะสมอยู่หากจะเป็นสภาภิบาลต่อไป ในขณะที่กรรมการ สภาภิบาลโดยการเลือกตั้ง จะมีความเห็นในทางตรงกันข้าม ซึ่งความเห็นของ กรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น จะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ กระทรวงมหาดไทยในการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาล

จึงอาจกล่าวได้ว่า แม้โดยหลักการแล้วกรรมการสภาภิบาลจะเห็น ว่า เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีรูปแบบเหมาะสมกับความเป็น ประชาธิปไตยมีอิสระและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาความต้องการและตอบ สอนต่อบริการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ได้ดีกว่าสภาภิบาล จึงสมควรที่จะมีการ

ยกฐานะสภาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล แต่ในส่วนของความเหมาะสมว่าสมควรจะยกฐานะเมื่อใดนั้น กรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งอาจเนื่องด้วยประสบการณ์และวุฒิภาวะ จึงเห็นว่าสภาภิบาลต้องมีความพร้อมในเรื่องของรายได้ และความรู้ความสามารถในการบริหารของผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง ในขณะที่กรรมการโดยการเลือกตั้งเห็นว่า สภาภิบาลมีความพร้อมแล้ว แต่เนื่องด้วยกลไกในการบริหารสภาภิบาลปัจจุบันอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นปลัดอำเภอซึ่งเป็นปลัดสภาภิบาล หรือกำนัน ซึ่งเป็นกรรมการสภาภิบาลโดยตำแหน่ง รวมทั้งข้าราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งมาเป็นหัวหน้าส่วนต่างๆของสภาภิบาล ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่สภาภิบาล มักจะมีหลักเกณฑ์การขอยกฐานะไม่ครบตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดอยู่เสมอ จึงไม่มีเรื่องการขอยกฐานะเสนอขึ้นไป

4. ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ได้พบจากการศึกษาเชิงลึก คือ ผลกระทบของการยกฐานะสภาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถูกยกเลิก (ใน 1 ปีหลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาล) ซึ่งกรรมการสภาภิบาล มีความเห็นที่ก้ำกึ่งกันในเรื่องนี้ ถึงความจำเป็นต้องมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอีกต่อไปหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของชุมชนสภาภิบาลนั้น ในข้อเท็จจริงยังมีสภาพเป็นชุมชนกึ่งชนบท มีลักษณะความเป็นเมืองน้อย ดังนั้นบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครอง เป็นหัวหนาราชการในแต่ละชุมชน ยังมีอยู่มากติดกับชุมชนเทศบาลที่มีความเป็นเมืองมากการติดต่อสัมพันธ์จะแตกต่างไปจากชนบท กล่าวคือ จะมีลักษณะที่เป็นทางการมากขึ้น มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ และอาชีพอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีข้อเปรียบเทียบที่ชัดเจนต่อไปอีกว่า แม้ในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ถือว่า มีความเจริญมากและเป็นประชาธิปไตยมาก ดังเช่น กรุงเทพมหานคร ก็ยังคงมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ในบางเขตพื้นที่ เช่นหากพื้นที่นั้นยังมีสภาพเป็นชุมชนกึ่งชนบท เช่น เขตมีนบุรี หนองจอก ลาดกระบัง หรือแม้กระทั่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ล่าสุดคือองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ยังคงผสมผสานให้มี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมพัฒนาและเป็นสมาชิกสภาร่วมกับผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง

ดังนั้นในข้อเท็จจริงที่ปรากฏ การได้รับการต่อต้านอย่างแข็งขันในการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลส่วนสำคัญ จึงคือประเด็นของการที่ต้องยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในท้องถิ่นนั้นไปด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวก็ได้รับเหตุผลสนับสนุนในความชอบธรรมที่ว่า

1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังคงมีบทบาทหรือพันธกิจที่สำคัญในการปกครองชุมชนที่เป็นกิ่งเมืองและชนบทอยู่ และ

2) หน่วยงานปกครองท้องถิ่นรูปกรุงเทพมหานคร และองค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงอยู่ต่อไปได้เช่นกัน

ซึ่งหากพิจารณากันโดยเป็นการกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทั้ง 2 ประการแล้ว ก็ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องที่มีน้ำหนักพอสมควร และฝ่ายที่ต้องการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลโดยทันที ก็ยังไม่สามารถหาเหตุผลมาหักล้างประเด็นดังกล่าวนี้ได้อย่างสมบูรณ์แต่อย่างใด

5. ความอึดอัดหรือไม่พอใจในความเป็นสภาภิบาล ของกรรมการสภาภิบาลส่วนใหญ่ที่ต้องการให้ยกฐานะเป็นเทศบาลนั้น เหตุผลสำคัญประการหนึ่งก็คือ ความไม่พึงพอใจในการบริการหรือประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสภาภิบาลเอง ที่มีน้อยมากหากเปรียบเทียบกับเทศบาล ซึ่งส่วนหนึ่งอาจมาจากด้วยเหตุผลที่ว่า

1) บุคลากรของสภาภิบาลที่เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นเองมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาคที่ต้องแบ่งเวลามาทำงานกับสภาภิบาล

2) งบประมาณสภาภิบาลมีน้อย และ

3) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ปฏิบัติงานของสภาภิบาลมีน้อย

แต่ทั้งนี้และทั้งนี้สิ่งหนึ่งที่ทุกฝ่ายต้องยอมรับร่วมกันคือ หากเปรียบเทียบพัฒนาการระหว่างเทศบาลกับสภาภิบาลในช่วง 20 ปีที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแบบนี้ จะเห็นว่าสภาภิบาลมีพัฒนาการที่เชื่องช้ามาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านพัฒนาการด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน พัฒนาการในด้านของรายได้หรือพัฒนาการในด้านของนักรการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าสภาภิบาลเป็นหน่วยงานปกครอง

ท้องถิ่นที่ถูกปล่อยปละละเลยมากที่สุด สุขาภิบาลเปรียบเหมือนองค์การที่อยู่ในแดน
 สันทรายที่ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดอยากจะนำขึ้นมาปรับปรุง หรือพัฒนาให้เกิดความทันสมัย
 เพราะคิดแต่ว่า หากสุขาภิบาลจะพัฒนาหรือพร้อมจะพัฒนาก็ให้ยกเป็นเทศบาลไป
 ตั้งนั้นในตัวรูปแบบหรือเนื้อหาของสุขาภิบาลเอง จึงมิได้มีผู้ใดใส่ใจจะพัฒนาแต่
 อย่างใด ตัวอย่างเช่น ความก้าวหน้าของพนักงานสุขาภิบาลในปัจจุบันเป็นได้
 แค่ระดับ 5 และมีจำนวนพนักงานประจำน้อยมาก มีสุขาภิบาลน้อยแห่งที่มี
 สำนักงานเป็นเอกเทศของตนเอง หรือแทบไม่มีกรรมการสุขาภิบาลจากการ
 เลือกตั้งคนใดเลยที่เรียกตัวเองว่าเป็นนักการเมืองท้องถิ่น และคาดหวังว่าจะ
 ใช้ความเป็นนักการเมืองท้องถิ่นสุขาภิบาลเป็นรากฐานก้าวไปสู่การเป็นนักการเมือง
 ในระดับชาติ เช่นเดียวกับสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น
 ความเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ถูกมองว่า เป็นทางผ่านเพื่อยกฐานะเป็น
 ท้องถิ่นรูปอื่นต่อไป ทำให้สุขาภิบาลขาดการใส่ใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่จะปรับปรุง
 และพัฒนาในเนื้อหาของสุขาภิบาลน้อยมาก จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่า ตั้งแต่ พ.ศ.
 2495 ซึ่งประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขาภิบาล เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันรวม 44 ปี
 มาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้เพียง 3 ครั้งเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปผลการศึกษาวิจัยที่ได้ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัย
 มีข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ

1. ในประเด็นของหลักการการจัดหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูป
 สุขาภิบาล โดยมีสาระสำคัญให้สุขาภิบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในชุมชนที่มี
 ความเป็นเมืองน้อยและมีเศรษฐกิจในระดับปานกลาง โดยใช้รูปแบบการบริหาร
 แบบคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ และการประหยัด ซึ่งหลักการ
 ดังกล่าวอาจเหมาะสมกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองของไทยเมื่อ
 40 ปีมาแล้ว แต่ในปัจจุบันกระแสของโลกได้เข้ามาสู่ความเป็นสังคมที่ไร้พรมแดน
 การติดต่อสื่อสารและสภาพทางเศรษฐกิจได้ทำให้คนในสังคม ต้นตัวเรื่องการ

ปกครองตนเอง การกระจายอำนาจและความเป็นประชาธิปไตย ดังนั้นแม้ว่าโดยสภาพทางสังคมวิทยา เศรษฐกิจและการกระจายตัวของประชากร ประเทศไทย ยังคงมีชุมชนที่มีความเป็นเมืองเบาบางและมีเศรษฐกิจในระดับปานกลางกระจายตัวอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ลักษณะของการจัดรูปแบบการปกครองตนเองของชุมชนเหล่านั้น ควรจัดให้มีความเป็นประชาธิปไตยและสอดคล้องกับการปกครองในระดับชาติ เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป ซึ่งรูปแบบดังกล่าวก็มีอยู่แล้วคือรูปแบบเทศบาล ซึ่งมีขนาดและระดับถึง 3 แบบ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของชุมชน และเศรษฐกิจของประชาชนในชุมชนที่มีความแตกต่างกันไป คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่ทุกแห่งให้เป็นรูปเทศบาลเหมือนกันหมด โดยมีต้องรอให้ครบหลักเกณฑ์เรื่องรายได้และประชากร ความหนาแน่น แต่อย่างไรก็ตามเพราะความสำคัญที่สุดของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันคือ หลักการของความเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ใช่หลักการประหยัดและประสิทธิภาพ

2. ในการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลข้างต้น ควรเป็นนโยบายที่รัฐบาลจะต้องกระทำทันที มีต้องรอการเสนอเรื่องจากสุขาภิบาล และการครบหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้เรื่องของการขอรับความเห็นชอบจากประชาชน เพราะหากทำตามระบบเดิมที่ทำกันอยู่ก็คงมีการเสนอเรื่องยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลน้อยมาก เพราะฝ่ายกรรมการโดยตำแหน่งและการแต่งตั้งยังเห็นในรูปแบบสุขาภิบาลก็ยังใช้ได้อยู่ ในขณะที่ฝ่ายกรรมการโดยการเลือกตั้งก็มักถือว่าถูกระไม่ใช้ นอกจากนี้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ก็เป็นเงื่อนไขให้ไม่มีการเสนอเรื่องการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลทั้งที่หลักเกณฑ์การยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลจริงแล้ว โดยข้อกฎหมาย มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขตายตัวแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องถือเป็นนโยบายดำเนินการโดยยกฐานะสุขาภิบาลที่เหลืออยู่ขึ้นเป็นเทศบาล โดยพร้อมเพรียงกัน โดยใช้เงื่อนไขประการเดียวคือการได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่น หากว่าเป็นห่วงเรื่องรายได้จะไม่เพียงพอที่จะบริหารจัดการบริหารงานประจำให้กระทัดรัดที่สุด

และกำหนดเงื่อนไขแหล่งรายได้สนับสนุนให้เพียงพอที่สุด

3. ปัญหาอุปสรรคในการยกฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาลที่แท้จริง มิใช่เป็นเพราะความไม่พร้อมของชุมชน หลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือที่มาของประธานหรือกรรมการสภาภิบาล อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่ง แต่เป็นเพราะ การขาดนโยบายด้านการปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจที่ชัดเจนของ รัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย ไม่มีการกำหนดเป้าหมายหรือแผนงานระยะยาวไว้แต่ อย่างใด กลายเป็นเรื่องที่ปล่อยให้เป็นไปตามกระแสทางการเมืองและการเรียกร ื่องเป็นหลักนำไป ตัวอย่างเช่น นโยบายการกระจายการคลังและรายได้ของ รัฐบาลให้แก่ท้องถิ่นที่เรียกรื่องนโยบาย 9 ประการ มาจนบัดนี้ 2 ปีที่ผ่านมาหน่วย งานที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลมิได้ทำอะไรในรูปธรรมแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงเห็นด้วย เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แผนงานและนโยบายด้านการปกครอง ท้องถิ่นให้เป็นรูปเป็นร่าง ตั้งแต่รูปแบบมหานครจนถึงรูปแบบชนบท เพื่อให้เกิด ความชัดเจนเข้าใจตรงกันและนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้อง เพื่อให้ประชาชนทุก ห้วระแห่งได้รับบริการ และได้ใช้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นบ้านแห่งที่สอง ของการปกครองในระบบประชาธิปไตยต่อจากสถาบันครอบครัว อย่างเต็มที่ตาม เจตนารมณ์ในที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย